

Publicaziuns dalla vischnaunca, jamna 46

Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi

Recumandaziun

Il 29 da november 2020 vegn suttamess a votantas e votants da nossa vischnaunca la damonda da conceder in credit da 3.96 milliuns francs per la realisaziun dall'avertura Val Segnas – Val Sogn Placi. Il temps da construcziun ei calculaus cun 25 onns. Ils detagls davart quei impurtont project ein integrai el messadi aschuntaus alla documentaziun da votar.

L'avertura ei d'enorma impurtonza per la tgira digl uaul da protecziun cunzun igl Uaul Run, mo era l'entira costa seniastra da nossa vischnaunca. 42% dils uauls da protecziun vegnan contonschi entras quei project. Grazia all'avertura planisada san ils uauls da protecziun vegnir tgirai cun mieds moderns, quei che reducescha ils cuosts da raccolta. Vitg e vischinadis vegnan untgi dil traffic grev da transport. Cheutras sereduceschan immissiuns da canera e puorla e la segirtad vegn augmentada. Il diever da helicopters vegn sminuius. Problems d'avertura els uclauns da Segnas e Peisel vegnan sligiai e denter auter vegn possibilitau l'avertura dalla meglieraziun per la Val Segnas, Run Cunel, Prau su e Crestas.

Igl Uaul Run ha ina funcziun prioritara da protecziun enviers bovas, lavinas ed aua. El schurmegia il vitg da Mustér, ils habitadis da Chischliun tochen Clavaniev cun tuttas immobilias e l'entira infrastruttura, la via cantunala dil Pass Alpsu e dil Pass Lucmagn, la Viafier retica e la Viafier Matterhorn-Gottard cun in potenzial da donn en la summa totala da rodond duas milliardas francs. La midada dil clima munta in'ulteriura sfida per la tgira digl uaul da protecziun. In uaul saun schurmegia nus buca mo uss, mobein era el futur. Nus tuts profitein! Il problem dall'avertura forestala digl Uaul Run occupescha la vischnaunca ed igl Uffeci d'uaul e prighels dalla natira dil Grischun dapi biebein 15 onns. La situaziun dalla via existenta ei alarmonta. Differentas variantas d'avertura ein vegnidas analisadas ed examinadas. Entras il project presentau vegn contonschiu ina surfatscha d'uaul da protecziun maximala. La bilanza dils cuosts tier il nez ei optimala. Neginas autras variantas contonschan in meglier resultat.

In tema sensibel e per part emoziunal ein las fontaunas ella Val Clavaniev. La situaziun dallas fontaunas ei vegnida examinada minuziusamein entras hidrogeologs ed igl uffeci per la natira ed igl ambient. Ils onns 2013 e 2017 ei vegniu fatg emprovas da coluraziun. Sin basa da quellas emprovas ei vegniu definiu las zonas da schurmetg per las fontaunas. La via planisada meina atras la zona da schurmetg S3, v.d. la pli bassa zona da schurmetg. Atras quella zona meinan biaras autras vias el Cantun, denter auter la via naziunala a Grüşch. Las mesiras da schurmetg necessarias tenor conclus digl uffeci cantunal per la natira ed igl ambient ein vegnidas risguardadas, las distanzas prescettas tier las fontaunas vegnan respectadas. Tenor igl uffeci cantunal responsabel sa il resc dalla via per las fontaunas vegnir taxaus sco fetg pigns.

Risguardond las contribuziuns da Cantun e Confederaziun sco era agids finansials dad auter gener resultan cuosts annuals per la vischnaunca da biebein 150 000francs. Quella summa corrispunda als cuosts da transportar treis dis lenna cun helicopter. Ils sgols da helicopter vegnan reduci marcantamein entras l'avertura previda, aschia ch'ils cuosts per la vischnaunca san vegnir reduci. Il buordi financial sa vegnir purtaus dalla vischnaunca. Cert ei che la negligientscha dalla tgira digl uaul da protecziun custass alla vischnaunca massivamein dapli. Nus seregurdein digl orcan «Vivian», nua che la funcziun da schurmetg (p.ex. Uaul Curaglia) ha stuiu vegnir remplazzada entras ovras da protecziun custeivlas. Quella funcziun surpren in uaul da protecziun intact da sez.

Bugen sperein nus che las stentas per possibilitar las mesiras necessarias per la protecziun da vischinadis e vias buca mo per uss, mobein era pil futur, anflien il susteniment dalla populaziun.

Suprastonza communal

Votaziuns federalas e votaziun communal da dils 29 da november 2020

L'urna principala en casa communal ei aviarta sco suonda:
Dumengia, ils 29-11-2020, 9.00–11.00

La documentaziun da votar duess mintga votant/a haver obteniu. Cass cuntrari san ins s'annunziar immediat, denton **sil pli tard entochen venderdis, ils 27 da november 2020, allas 17.00** tier l'administraziun communal (tel. 081 920 36 36).

Levgiament da votar

Mintga votant/a ha la pusseivladad da dar giu sia vusch a scret. En gliez mument sto el/ella observar il suandont:

1. Emplenir ora ils cedels da votar a maun, metter quels en la cuviarta da votar grisch e **serrar giu** ella.
2. Metter la cuviarta da votar grisch ensemen cun il certificat dil dretg da votar **suttascret** en la cuviarta alva, cun la quala Vus haveis obteniu la documentaziun da votaziun.
3. La cuviarta ch'ei adressada all'administraziun communal saveis Vus tarmetter cun posta (supplicau da francar) ni directamein fierer en la scaffa da brevs dalla casa communal.

Ils cedels da votar ston esser sil pli tard la **dumengia, ils 29 da november 2020** allas 11.00 tier l'administraziun communal.

Aschinavon ch'ei vegn buca risguardau sura instrucziuns da votar, ein ils cedels da votar nunvaleivels.

Suprastonza communal

Damonda da baghegiar

2020-1068.000

Datum dalla publicaziun: 13 da november

La patruna: Anita Schmidt-Huonder, Werkstrasse 9, 7000 Chur

Il representant: Atelier Schmidt GmbH, Via Fabrica 17, 7166 Trun

Object: Disfatga dalla bargia, renovaziun dalla habitaziun existenta el plaunterren, niev scaldament central, construcziun nova d'in carport e d'in parcadi sin parcella 52, Via Sut Vitg 1, 7186 Segnas

Protestas:

Ils plans da construcziun ein deponi tier l'administraziun communal. L'investa publica cuoza 20 dis dapi il datum dalla publicaziun. Eventualas protestas encunter sura damonda da baghegiar ein d'inoltrar a scret enteifer 20 dis all'istanza da baghegiar, caum postal 57, 7180 Disentis/Mustér. La protesta sto esser motivada e suttascretta dil recurrent ni da siu representant.

Disentis/Mustér, ils 13 da november 2020

Uffeci da baghegiar Disentis/Mustér

Annunzas da baghegiar

All'istanza da baghegiar ein sin fundament digl art. 64, alinea 2 dalla lescha da baghegiar e digl art. 40 dall'ordinaziun davart la planisaziun dil territori dil cantun Grischun OPT vegniu annunziou suandont project:

Nr. 2020-2138.000

Casa Monn SA, Via Sursilvana 19, 7180 Disentis/Mustér; remplazzament dallas finiastras 1. e 2. alzada orient (ost), Via Sursilvana 19, 7180 Disentis/Mustér.

Disentis/Mustér, ils 13 da november 2020

Uffeci da baghegiar Disentis/Mustér

Cussegl da vischnaunca

Il cussegl da vischnaunca seraduna **venderdis, ils 13 da november 2020**, allas 20.15 en Sala Fontauna dil Center da sport e cultura.

Tractandas:

1. Protocol 29-2017/2020
2. Verificaziun dall'elecziun dalla suprastanza communal per la perioda d'uffeci 2021/2024 (messadi nr. 51-2017/2020)
3. Preventiv 2020 (messadi nr. 52-2017/2020)

Muort las restricziuns en connex cul coronavirus ei la seduta buca publica.

Il president dil cussegl da vischnaunca

Scaldaments mobils el liber

Bulius da scaldar, radiaturs, radiaturs d'infratgietschen etc.

Sebasond sin art. 11, al. 2 dalla lescha cantunala d'energia en cumbinaziun cun art. 33 dall'ordinaziun cantunala d'energia ha il Departament da construcziun, traffic e selvicultura dil Grischun relaschau suandonta disposiziun:

1. Per mintga apparat da scaldar mobil - gas, electricitad ed ieli – che vegn duvraus el liber per intents commercials e che ha ina prestaziun da scaldar da maximalmein 14 kW sto vegnir cumpensau ina tonna CO2. Per apparats cun ina prestaziun da sur 14 kW e cun ina prestaziun da scaldar maximala da 28 kW sto vegnir cumpensau duas tonnas CO2 e per apparats cun ina prestaziun da scaldar maximala da sur 28 kW sto vegnir cumpensau treis tonnas CO2 e.a.v. Silmeins 20% dall'immissiun CO2 sto vegnir cumpensada en Svizra. Per scaldaments en tenda valan las medemas pretensiuns sco pils scaldaments el liber.
2. Per mintga tonna che sto vegnir cumpensada sto vegnir taccau ina vignetta vid igl apparat da scaldar. Ina vignetta vala mintgamai in onn naven digl 1. da settember entochen ils 31 d'uost. L'obligaziun da cumprar ina vignetta exista naven dall'emprema gada ch'igl apparat da scaldar mobil vegn mess en funcziun durent la perioda da scaldar respectiva.
3. La cumpensaziun dall'immissiun da CO2 succeda entras il possessur ni entras la vischnaunca.
4. Sch'ils possessurs cumpenseschan sezs l'immissiun da CO2, vegn la vignetta concedida gratuitamein entras la vischnaunca. La cumpensaziun sto vegnir cumprovada cun in certificat d'ina interpresa specialisada sil sector dalla cumpensaziun da CO2 (p.ex. myclimate). Per apparats da scaldar electrici sa l'obligaziun da cumpensar l'immissiun da CO2 era vegnir ademplida, sch'ei vegn applicau – per mintga tonna CO2 che sto vegnir cumpensada – cumprovadamein 4 500 kWh d'electricitad ch'ei vegnida producida cun energias regenerablas.
5. Sch'ils possessurs cumpenseschan buca sezs l'immissiun da CO2, ston els cumprar tier la vischnaunca ina vignetta per mintga tonna CO2 che sto vegnir cumpensada. Il prezi per vignetta importa **frs. 60.–**.
6. Las vischnauncas impundan igl entir recav dalla vendita da vignettas per cumpensar l'immissiun da CO2. Igl uffeci d'energia e traffic metta a disposiziun in agid d'execuziun per las vischnauncas.
7. Per decretar sancziuns en cass da cuntravenziuns, en special incassar multas, ein las vischnauncas responsablas (art. 36 s. LEG).

Las vignettas san vegnir retratgas tier l'administraziun communal.

Administraziun communal

Serrada dalla via d'uaul Runfoppa

Muort lavurs da transport da lenna cun suga e camiun a Runfoppa Sut vegn la via da Runfoppa mintgamai ad esser serrada pil traffic motorisau sco era per pedunzs durant il temps da lavur. Las lavurs entscheivan prevedentamein (dependent dall'aura) **gliendisdis, ils 9 da november 2020** e cuozan duas jamnas. La via vegn ad esser serrada naven dalla damaun allas 7.00 entochen la sera allas 18.30. Per pedunzs ei igl access ensiviars garantius sur la via veglia viers Pégn Rodund.

Dalla punt a Runfoppa Sut, Val Calaus vegn remplazzau la cuvrida da lenn. Per quei intent vegn la via serrada naven dils **4 da november 2020** durant duas jamnas per tut traffic. Per pedunzs ei igl access ensiviars garantius sur la via veglia viers Pégn Rodund.

Bien engraziament per l'enconuschientscha e capientscha.
Uffeci forestal Disentis/Mustér

Controlla da habitonts

Mortori

Isidor Giusep Deflorin-Venzin, naschius ils 2 d'avrel 1942, morts ils 3 da november 2020.

Naschientscha

Alice Gomes Araújo, naschida ils 28 d'october 2020, feglia d'Alda Daniela Da Silva Gomes e Jose Antonio Oliveira de Araújo.
